

ERASMUS+

Co-funded by
the European Union

YOUNG CIVIC MONITORS FOR THE FUTURE

MONITORING REPORT

CIVIC EU

YOUNG CIVIC MONITORS FOR THE FUTURE

ERASMUS+

Co-funded by
the European Union

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε από νέα άτομα στην Ελλάδα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα CIVIC της ΕΕ, το οποίο συντονίζεται από το 4C - Cooperate-Communicate-Create-Change

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

MONITORING REPORT

Abstract

In the European Commission's ERASMUS+ project "Young People - The Future Civic Monitors (CIVIC EU)", the Greek organisation 4C Cooperate Communicate Create Change implemented the civic monitoring of different areas of civic life, which composed three monitoring reports from July to September 2023. The civic monitoring initiatives encompass a range of pressing concerns in Athens. These initiatives address the city's commitment to urban development, public participation, and social well-being. They include efforts like the "Great Promenade of Athens" project to enhance the city's pedestrian-friendliness and cultural vibrancy, discussions about the necessity and safety of a University Police force, and concerns about the 28th October square's renovation and proposed development.

Overall description of the Group/s of civic monitors

The group of civic monitors joined the project, in which five young people aged 21-26 reside in Athens.

Graduate student in the field of Humanities at the National and Kapodistrian University of Athens. Through his participation in various international training projects in Greece and abroad, he has gained invaluable experience in multiculturalism, the protection of human rights in the European context, and youth empowerment. Besides, he enjoys getting involved in volunteering initiatives that align with the multidisciplinary nature of his own research and encourage open-minded teamwork.

Freshly graduated psychologist, thirsty for answers to the question "What does it mean to be human?" and interested in community psychology, feminism, and mental health advocacy. Aware of the role of sociopolitical context in mental health, she's searching for ways to reclaim citizens' power in the public space against oppressive political decisions.

4th year undergraduate in psychology passionate about the world of diplomacy and politics. He enjoys the ability to reach consensus and truthful policies that tackle problems in their entirety. He loves to consider the factor of human psychology and the nature of Existence when talking about most things.

Graduate of the Economic Department of Regional and Cross-border Development of the University of Western Macedonia. She works in a law firm and, in her free time, enjoys volunteering and spending time with her friends. Some of her skills are teamwork, initiative and cooperation. Second-year student at the University of Piraeus and studies Business Administration. Her spiritual development drove her to become more civic-minded and to be informed about the problems of our society. Moreover, she always tries to hone her skills and morals to become a better person. Her favourite subjects range from human rights, feminism and environmentalism. It should be noted that Marina hopes to tackle them in her future work for the next generation.

Overall description of the chosen civic monitoring policy/policies

The selected civic monitoring policies in Athens reflect diverse concerns and priorities with which the young civic monitors have chosen to investigate and actively engage. These policies underscore the city's commitment to urban development, sustainability, and public involvement in decision-making. The "Great Promenade of Athens" project exemplifies an initiative to transform the city into a more pedestrian-friendly and culturally vibrant place, emphasising inclusion and responsiveness to public concerns. The proposed University Police force raises questions about the necessity and safety of such an institution within the academic environment, focusing on ensuring the well-being of students and the community. The renovation of the 28th October square and proposed building plans highlight the importance of preserving the city's natural and cultural heritage, with public opposition to excessive development. These civic monitoring policies collectively reflect a commitment to shaping Athens as a dynamic, inclusive, and socially responsible urban environment.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

The reasons behind the project Great Promenade of Athens and investigate the construction delay and how they could be more included in the decision-making process. The project represents an urban development initiative aimed at transforming the city of Athens into a more pedestrian-friendly, sustainable, culturally vibrant city with new opportunities for the citizens. The "Great Promenade of Athens" (GPA) project was approved as part of emergency measures in May 2020, with construction completed within a month. However, concerns and protests led to changes in the project, and in August 2021, it was announced that the project would become permanent with some modifications to address transportation needs. Despite some legal challenges, renovation works have been progressing, aiming for completion within approximately 16 to 20 months, aligning with public interest and planning council approvals.

Το έργο «Ο Μεγάλος Περίπατος» στην Αθήνα είναι μια ολοκληρωμένη πρωτοβουλία αστικής ανάπτυξης που έχει σχεδιαστεί για να μετατρέψει τους κεντρικούς δρόμους σε περιοχές φιλικές προς τους πεζοδρόμους. Με τη δημιουργία νέων δημόσιων χώρων, τα διευρυμένα πεζοδρόμια και την προσθήκη πρασίνου, πρόκειται να προσφέρει περίπου 50.000 τετραγωνικά μέτρα ελεύθερου δημόσιου χώρου, συμπεριλαμβανομένου ενός γραφικού περιπάτου 6,8 χιλιομέτρων. Το έργο αναμένεται να ενισχύσει τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, να μειώσει την ηχορύπανση και να αναδείξει το ιστορικό κέντρο και τους αρχαιολογικούς χώρους, ενισχύοντας τον τουριστικό χαρακτήρα της πόλης. Ενώ υπάρχει αισιοδοξία για τα πιθανά οφέλη του, υπήρξαν προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων καθυστερήσεων και ανησυχιών για την αξιοπιστία. Από αυτό το έργο αντλήθηκαν διδάγματα, δίνοντας έμφαση στη σημασία του αποτελεσματικού πολεοδομικού σχεδιασμού, της τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων και της δημόσιας συμμετοχής στη διαμόρφωση των μελλοντικών αστικών εξελίξεων.

Μεθοδολογία και Εργαλεία

Μετά τη θεωρητική εξοικείωση με τις έννοιες, τους στόχους, τις μεθόδους και τις τρέχουσες ή προηγούμενες μελέτες περιπτώσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών σε τοπικό ή/και ευρωπαϊκό επίπεδο για τη χάραξη, υλοποίηση και αξιολόγηση δημόσιων πολιτικών, ακολούθησε η κατανομή των συμμετεχόντων σε υπο-ομάδες με βάση το εκάστοτε έργο δημόσιας πολιτικής που άπτεται των ενδιαφερόντων των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα, για τη μελέτη περίπτωσης 'Μεγάλος Περίπατος της Αθήνας' απασχολήθηκαν 3 μέλη και μία συντονίστρια, με σκοπό την συλλογή έγκυρων πληροφοριών σχετικά με το υπό εξέταση έργο και την εξαγωγή συμπερασμάτων από τη σύνθεση του υλικού.

Περιγραφή των δραστηριοτήτων παρακολούθησης

Τα ερωτήματα που αποτέλεσαν τους άξονες της έρευνας αφορούσαν τις εξής παραμέτρους: i. τον τύπο του έργου, ii. το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης-παράδοσης και τον πραγματικό βαθμό απόκλισης από αυτό, iii. τον βαθμό και το εύρος προβολής του συγκεκριμένου έργου στο κοινό, iv. τον βαθμό και τη δυνατότητα εμπλοκής των νέων της περιοχής στην ευρύτερη ζώνη εκτέλεσης του έργου, v. το δυνητικό και

πραγματικό όφελος στην καθημερινότητα του πολίτη, και, τέλος, νί. το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του έργου στην περιοχή. Για τους σκοπούς της εν λόγω έρευνας συνελέγησαν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά δεδομένα, η ταξινόμηση των οποίων διευκολύνει τον σχηματισμό μιας κατά το δυνατόν πληρέστερης εικόνας για τους προαναφερθέντες άξονες. Δεδομένου του περιορισμένου χρονικού πλαισίου για τη συλλογή δεδομένων, αλλά και της ίδιας της φύσης του εκπαιδευτικού προγράμματος, δόθηκε προτεραιότητα στην επιλογή έγκυρων διαδικτυακών πηγών, όπως δημοσιευμένα κείμενα του Τύπου (αρθρογραφία, ειδησεογραφικά κείμενα κ.λπ.), δημοσιευμένες επιστημονικές έρευνες με ερευνητικό προσανατολισμό και πράξεις ή/και αποφάσεις φορέων δημόσιας διοίκησης με αντικείμενο το έργο 'Μεγάλος Περίπατος' του Δήμου Αθηναίων. Για την κατά το δυνατόν ακριβέστερη προσέγγιση του θέματος λήφθηκαν υπ' όψιν και αριθμητικά/στατιστικά δεδομένα σχετικά με τον προϋπολογισμό του έργου, την υλοποίηση ενδιάμεσων παρεμβάσεων, και τα προβλεπόμενα αποτελέσματα. Τέλος, για τη διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας σχετικά με τη μελέτη περίπτωσης κρίθηκε σκόπιμη η διεξαγωγή δια ζώσης ερευνητικής συνέντευξης δειγματοληπτικού χαρακτήρα από μέλος της ομάδας εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκε ένα ενδεικτικό ερωτηματολόγιο με μια σειρά από επιλεγμένες ερωτήσεις που καλύπτουν τους υπό εξέταση άξονες της έρευνας. Η καταγραφή των απαντήσεων από ορισμένο αριθμό κατοίκων του Δήμου Αθηναίων εμπλούτισε τον ποιοτικό χαρακτήρα της έρευνας και συντέλεσε στη στοιχειοθέτηση του ενδιαφέροντος για το υπό εξέταση έργο, καθώς και για τις παράπλευρες ή/και λιγότερο εμφανείς πτυχές του.

Περιγραφή των δραστηριοτήτων παρακολούθησης

I. ΜΟΡΦΗ ΕΡΓΟΥ

Τα έργα του Μεγάλου Περιπάτου, στην πιλοτική του μορφή, ως σχεδίου αστικής ανάπτυξης ορίζονται από δύο συμβάσεις με αναδόχους εταιρείες. Στην πρώτη σύμβαση με ανάδοχο την "MAYCON Ανώνυμη Εμπορική και Τεχνική Εταιρεία, το κόστος ανήλθε στα 849.514,70 ευρώ. Η σύμβαση μεταξύ άλλων, περιλάμβανε τα χρώματα για τον ποδηλατόδρομο και τον πεζόδρομο. Στη δεύτερη σύμβαση, το κόστος ανήλθε στο 1.020.559,70 ευρώ με ανάδοχο την «Urban Innovation Μονοπρόσωπη ΙΚΕ», στην οποία και συμπεριλαμβάνονται οι ζαρντινιέρες με κόστος 4.605 ως 506.55 ευρώ και παγκάκια με ζαρντινιέρες που κόστισαν 5.249,70 ευρώ το καθένα.

Οι παρεμβάσεις, όπως περιλαμβάνονται στον αρχικό σχεδιασμό, είναι οι εξής:

- Πεζοδρόμηση τριών λωρίδων της οδού Πανεπιστημίου
- Δημιουργία ποδηλατοδρόμου στην οδό Πανεπιστημίου
- Βελτίωση της οδού Πατησίων στο τμήμα Ομόνοια – Πλ. Αιγύπτου
- Ενοποίηση Ζαππείου με το Ναό Ολυμπίου Διός
- Σύνδεση Διονυσίου Αρεοπαγίτου με το Παναθηναϊκό Στάδιο και το λόφο του Αρδηττού
- Πεζοδρόμηση της οδού Β. Όλγας
- Διαπλάτυνση πεζοδρομίων της οδού Φιλελλήνων
- Ελεύθερες από Ι.Χ. η περιοχή του Εμπορικού Τριγώνου και οι οδοί Ηρώδου Αττικού και Μητροπόλεως
- Ανάπλαση πλατειών Θεάτρου, Δικαιοσύνης και Κοραή
- Σύνδεση του Περιπάτου με την Ακαδημία Πλάτωνος

Τρία χρόνια ράβε - ξήλωνε

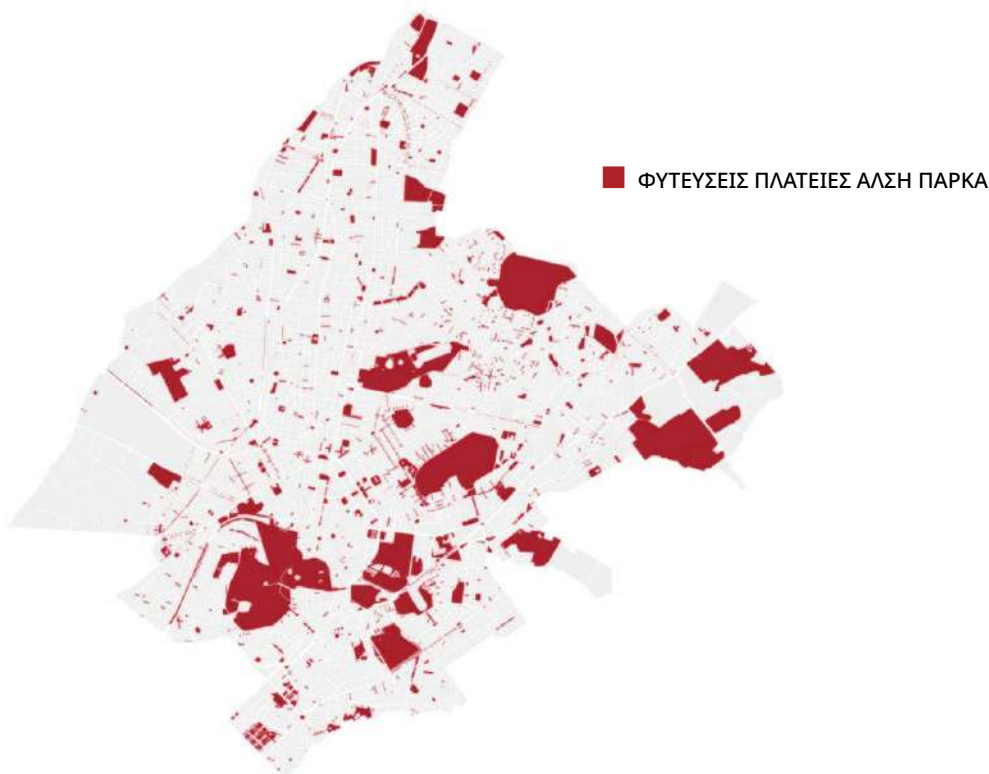

Ποιο είναι το όφελος στην καθημερινότητα του πολίτη?

- Υπολογίζεται ότι θα αποδώσουν περίπου 50.000m² ελεύθερου, Δημόσιου χώρου στους κατοίκους και τους επισκέπτες της Αθήνας, δημιουργώντας τον πιο όμορφο περίπατο της Ευρώπης, με συνολικό μήκος διαδρομής 6,8 χιλιόμετρα.
- Με τη διαπλάτυση των πεζοδρομίων θα αποδοθούν επιπλέον 4.270 τ.μ. στους πεζούς και θα διαμορφωθούν επιπλέον χώροι πρασίνου 2.260 τ.μ., με μεγάλα παρτέρια με θάμνους, ενώ θα φυτευτούν και 87 νέοι μεγάλοι πλάτανοι στις δύο πλευρές του δρόμου.
- Σημαντική θα είναι η αύξηση των μετακινήσεων με ΜΜΜ –εκτίμηση για αύξηση 7,5% εντός 6μήνου-, καθώς και η αύξηση της ταχύτητας κίνησης των λεωφορείων/τρόλεϊ στις οδούς Πανεπιστημίου και Ακαδημίας κατά 45% και θα επιβαρυνθούν κατά 15-30% η Πανεπιστημίου, το Σύνταγμα, η Φιλελλήνων και η Σόλωνος.
- Ανάδειξη του ιστορικού κέντρου και την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων.
- Ενισχύεται ο τουριστικός χαρακτήρας της πόλης και εκσυγχρονίζεται, αποκτώντας μια νέα ταυτότητα που συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον της.
- Νέες ευκαιρίες για άθληση, ποδήλατο και περιπάτους στους κατοίκους, τις οικογένειες, τους εργαζομένους και τους ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς.
- Είναι δεδομένο ότι θα αυξηθούν οι αξίες γης και οι χρήσεις θα αλλάξουν βάσει του μηχανισμού της αγοράς.
- Οι καταστηματαρχές της περιοχής, ωστόσο, εκτιμούν ότι η βόλτα που θα προσφέρει στους επισκέπτες της πόλης η διαπλάτυση των πεζοδρομίων θα ωφελήσει τη δουλειά τους.
- Συμβολή στη μείωση των ατυχημάτων, βοηθώντας στην αποσυμφόρηση των νοσοκομείων, ενώ θα υπάρξουν σημαντικά οφέλη και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

- Το ανανεωμένο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού θα προσφέρει, εκτός από αισθητική αναβάθμιση της περιοχής, περισσότερη ασφάλεια στους κατοίκους και τους επισκέπτες της Αθήνας.

Ποιος είναι ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος?

- Χώροι πρασίνου εκεί που δεν υπήρχαν
- Αύξηση καυσαερίου λόγω μποτιλιαρίσματος
- Μείωση ηχορύπανσης

Πως μπορούν να εμπλακούν οι κάτοικοι της γύρω περιοχής?

Έχουν ερωτηθεί για τον σχεδιασμό του έργου καθώς είναι οι άμεσα εμπλεκόμενοι

Ποιος είναι ο προϋπολογισμός του έργου?

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 50.000.000€, πιο συγκεκριμένα,

- 1.800.000 ευρώ, που αφορά τους χώρους μεταξύ Καραγεώργη Σερβίας – Ερμού και Ερμού – Μητροπόλεως, που και οι δύο μαζί δεν πρέπει να ξεπερνούν τα 400 τετραγωνικά μέτρα και περιλαμβάνει 28 δέντρα (20 κουτσουπιές και 8 γρεβιλιές), δύο πέργκολες και γκρι πλάκες μαρμάρου Κοζάνης.
- 8.000.000 ευρώ προορίζονται για την αποκατάσταση πεζόδρομων και πεζοδρομίων στο εμπορικό κέντρο.
- 7.350.000 ευρώ για την ανάπλαση της λεωφόρου Βασιλίσσης Όλγας.
- 3.750.000 ευρώ για την οδό Πανεπιστημίου.
- 4.963.000 ευρώ για τον λόφο Λυκαβηττού.
- 2.225.000 ευρώ για τον λόφο Στρέφη.
- 2.120.000 ευρώ για τον λόφο Φιλοπάππου.

- 3.000.000 ευρώ για τη δημιουργία πράσινων διαδρομών με μετατροπή της οδού Τοσίτσα από την οδό Μπουμπουλίνας έως την οδό Ερρεσού σε οδό ήπιας κυκλοφορίας και ανάπλαση πεζόδρομου Ζωσιμάδων.
- 1.857.121,48 ευρώ για την αναβάθμιση των υποδομών του εθνικού κήπου.
- 1.020.559,71 ευρώ για φυτά και τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού στο κέντρο της πόλης για την πάταξη της Covid-19.
- Έξοδα εργολάβων.

Θα περιλαμβάνει ποδηλατόδρομο?

Αρχικά στην Πανεπιστημίου τα αυτοκίνητα περιορίστηκαν σε δύο λωρίδες, μία δόθηκε στα λεωφορεία, ενώ μία ακόμη λωρίδα σχεδιάστηκε ως ποδηλατόδρομος. Σύντομα η κυκλοφοριακή συμφόρηση που δημιουργήθηκε οδήγησε στο να αποδοθεί μία ακόμη λωρίδα στα αυτοκίνητα. Λίγους μήνες αργότερα βγήκε και ο ποδηλατόδρομος από το πρότζεκτ, καθώς έγινε φανερό ότι δεν έχει νόημα να ποδηλατεί κάποιος αν είναι υποχρεωμένος να σταματάει σε όλες τις κάθετες στην Πανεπιστημίου οδούς.

II. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ – ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Α.Δ.Σ. 250/11.5.2020 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων σχετικά με το Μεγάλο Περίπατο και τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στο κέντρο της Αθήνας.

«Για επιτακτικούς λόγους αντιμετώπισης σοβαρού κινδύνου δημόσιας υγείας που συνίσταται στη μείωση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, επιβάλλονται ως μέτρα πρόληψης και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, προσωρινά κυκλοφοριακά μέτρα και ρυθμίσεις αύξησης του χώρου για την εξυπηρέτηση των πεζών και των μετακινούμενων με ήπιες μορφές μετακίνησης, στην περιοχή του Κέντρου της Αθήνας και ειδικότερα επί των οδών Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου), Φιλελλήνων, Βασιλίσσης Όλγας, Ηρώδου Αττικού και Σταδίου (από την οδό Καραγιώργη Σερβίας έως την οδό Μητροπόλεως).» [Δ1α/ΓΠ.οικ.31688/21.5.2020]

Το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων αποφάσισε κατά πλειοψηφία την εκκίνηση της εκπόνησης του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου για την ανάπλαση του δημοσίου χώρου στο Κέντρο της Αθήνας με άξονα τον "Μεγάλο Περίπατο", κατόπιν της υπ' αριθμ. 111/2020 πράξης της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής. [Α.Δ.Σ. 677/16-11-2020]

Περιγραφή αποδεικτικών στοιχείων

Η πιλοτική εφαρμογή του «Μεγάλου Περίπατου της Αθήνας», που εγκαινιάστηκε πρόσφατα, συνοδεύτηκε από πολλές αντιδράσεις, όπως πάντα συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις παρεμβάσεων στον δημόσιο χώρο. Μετά τις πρώτες μέρες, θεωρείτε πως θα αλλάξει θετικά ή όχι η ζωή της Αθήνας και των κατοίκων της; Πιστεύετε πως ο Μεγάλος Περίπατος της Αθήνας θα αλλάξει την πόλη θετικά ή αρνητικά;

57% Θετικά και 43% Αρνητικά

«Τις ευκαιρίες που προσφέρει η δημιουργία του Μεγάλου Περίπατου στην αναπτυξιακή προοπτική της πόλης, εξέτασαν εκπρόσωποι επιχειρηματικών φορέων αλλά και κοινωνικών και στρατηγικών εταιρών, στο πλαίσιο της συνεχούς δημόσιας διαβούλευσης που διενεργεί ο δήμος Αθηναίων.

Τη διαβούλευση άνοιξε ο δήμαρχος Αθηναίων, Κώστας Μπακογιάννης, τονίζοντας τα οφέλη της επιχειρηματικότητας από την αξιοποίηση του δημόσιου χώρου που θα προκύψει με την πεζοδρόμηση κεντρικών δρόμων όπως η Ερμού, η Βαλαωρίτου, η Βουκουρεστίου κ.ά.. «Ο Μεγάλος Περίπατος, μας προσφέρει μία μεγάλη ευκαιρία να μετατρέψουμε την αγορά μας σε εμπορικό προορισμό. Να μπούμε σε μία νέα περίοδο επιχειρηματικότητας για την πόλη. Να αναβαθμίσουμε το επίπεδο της και να την ενισχύσουμε με σύγχρονα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, δημιουργώντας και νέες θέσεις εργασίας» υπογράμμισε ο ίδιος.

Στην διαβούλευση συμμετείχαν ο πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας, Γιώργος Καββαθάς, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Λιανικής Πωλήσεως Ελλάδος Αντώνης Μακρής, ο αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Καινοτόμων Εφαρμογών Ελλάδας, Γιώργος Μαρκατάτος, η πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνίας Γιώτα Παπαρίδου, ο πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, Κωνσταντίνος Μίχαλος, ο πρόεδρος του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών, Ιωάννης Χατζηθεοδοσίου, ο αντιπρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών Νίκος Κογιουμτζής, η διευθύντρια του Ινστιτούτου Εμπορίου και Υπηρεσιών, Βάλια Αρανίτου και η διευθύντρια Επικοινωνίας του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, Μαρία Γάτσου.»
Assessment of the Pilot Operation of Athens Great Walk" at the 1st CIVINET Greece-Cyprus Forum, December 2021 [George Yannis, Professor NTUA]

Παρατηρήσεις

1. Η αποτυχία είναι πολιτική Του Σταύρου Μαρτίνου*

Η ιδέα για την πολεοδομική ανασυγκρότηση του κέντρου της Αθήνας από το Σύνταγμα μέχρι το Μουσείο, με άξονα την Πανεπιστημίου, είναι παλιά και αναβιώνει με διαφορετικό περιεχόμενο κάθε 20 χρόνια: Από τον Τάκη Ζενέτο στο Ε΄ Αρχιτεκτονικό Συνέδριο (1966) μέχρι τον Αντώνη Τρίτση τη δεκαετία του '80, την Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων στους Ολυμπιακούς και το Rethink Athens στην κρίση, το κράτος έχει συνέχεια. Αυτό που δεν έχει το κράτος είναι δομή ώστε να μπορεί να υλοποιεί αποτελεσματικά τέτοιες έκτασης έργα. Ο Δήμος Αθηναίων έχει μεγάλη συμβολική σημασία και δυσανάλογα περιορισμένες αρμοδιότητες. Ο φιλόδοξος και ηλικιακά νέος –για τα ελληνικά δεδομένα– τωρινός δήμαρχος αποφάσισε ότι, δίπλα στα «έργα της καθημερινότητας», τα οποία κόστισαν

στον προκάτοχό του την επανεκλογή του, χρειαζόταν ένα «Grand Projet» τύπου Μιτεράν. Δημιουργήθηκε «επιτελική» ομάδα συμβούλων εξοικειωμένων με τις σύγχρονες πολιτικές αστικής βιωσιμότητας, το όραμα επενδύθηκε με λέξεις και κοινοποιήθηκε στη δημόσια σφαίρα με το όνομα «Μεγάλος Περίπατος» και περιεχόμενο ασαφές. Έχει τραυματιστεί η εμπιστοσύνη στους θεσμούς που πρέπει να υλοποιήσουν τα μικρά και μεγάλα έργα που έχει ανάγκη η πόλη για να γίνει πιο βιώσιμη.

Το έργο ξεκίνησε καλά, σαν να ήταν ο Δήμος Αθηναίων φορέας με τη δυνατότητα να υλοποιεί πολεοδομικές επεμβάσεις: «Όπως στο εξωτερικό», έγινε πιλοτική εφαρμογή κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, δόθηκαν υποσχέσεις για νέα μέσα βιώσιμης κινητικότητας, διαπλάτυνσεις πεζοδρομίων, βελτίωση του μικροκλίματος με αστικό σχεδιασμό, αρχιτεκτονική τοπίου κ.λπ. Τρία χρόνια μετά, έχει γίνει μια αλλαγή πλακόστρωσης, χωρίς καμία διαπλάτυνση, κανένα επίγειο μέσο σταθερής τροχιάς ή ποδηλατόδρομο, καμία απομάκρυνση οπτικής ρύπανσης και εμποδίων, όπως ΚΑΦΑΟ, πινακίδες, στύλοι τρόλεϊ (decluttering). Επιπλέον, τίποτα τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει, επειδή μόνο αλλαγή πλακόστρωσης επιτρέπεται να κάνει ο δήμος με διαδικασίες fast track: Οτιδήποτε άλλο χρειάζεται θεσμική αντιμετώπιση, με διαβούλευση, μελέτες, συνεργασία μιας απίθανης ποικιλίας δημόσιων φορέων. Πλέον υπάρχει στην Πανεπιστημίου (όπου υπάρχει) ένα πεζοδρόμιο διάσπαρτο με διαφόρων ειδών άσχετα αντικείμενα τα οποία δεν έχει ο δήμος την αρμοδιότητα να απομακρύνει, περίπου σαν τις νέες ράμπες των ΑμεΑ στη Δροσοπούλου που έχουν μείνει με τα φανάρια της Τροχαίας ακριβώς στη μέση τους. Η αποτυχία του έργου δεν είναι «επικοινωνιακή», όπως δήλωσε πρόσφατα ο Κώστας Μπακογιάννης: Δεν φταίει ο κόσμος που «δεν κατάλαβε» επειδή τροφοδοτήθηκε με «λάθος μήνυμα». Η αποτυχία είναι πολιτική. Φταίει ο ίδιος που δεν κατάλαβε ότι δεν διοικεί μητροπολιτικό δήμο και ίσως θεώρησε ότι μπορεί προσωποπαγώς να κάνει τη δουλειά των ειδικών. Το δε κόστος δεν είναι τόσο το οικονομικό όσο το πολιτικό, επειδή η συγκεκριμένη επιπολαιότητα έχει τραυματίσει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς που πρέπει να υλοποιήσουν τα μικρά και μεγάλα έργα που έχει ανάγκη η πόλη για να γίνει πιο βιώσιμη. Μέχρι τότε, ας πιέζουμε να μπουν στη θέση τους οι υπόλοιπες πλάκες, τρύπιες από τα παλούκια «των άλλων».

* Ο κ. Σταύρος Μαρτίνος είναι αρχιτέκτονας.

2. Κανείς δεν κατάλαβε γιατί... Του Νίκου Βατόπουλου

Ο «Μεγάλος Περίπατος», δυστυχώς, υπονομεύθηκε από τον εαυτό του πριν καν παραδοθεί. Είναι πιθανόν, βεβαίως, και το ευχόμαστε, το αποτέλεσμα να είναι ευεργετικό, κυρίως γιατί τα νέα πλατάνια θα δέσουν με τα παλιά πλατάνια, με τις ακακίες και τους θάμνους, και θα δίνουν μια ευχάριστη αίσθηση. Αλλά η ουσία του θέματος παραμένει. Η ιεράρχηση των παρεμβάσεων στο κέντρο της Αθήνας, με εμμονική προτεραιότητα στην Πανεπιστημίου (εδώ και δεκαετίες), μοιάζει στρεβλή. Οι παρεμβάσεις που προχωρούν στην Πανεπιστημίου μοιάζουν απόνερα του Rethink Athens, που ενώ είχε αναστατώσει την Αθήνα με εξαγγελίες και ατέρμονο βερμπάλισμο, αποσύρθηκε ταπεινωμένο με διπλωμένες τις σημαίες. Η Πανεπιστημίου θα μπορούσε να έχει κερδίσει τους Αθηναίους εξαρχής αν ήταν μέρος ενός οράματος για την Αθήνα, με στόχευση και χρονοδιάγραμμα. Εμφανίστηκε με κρυπτικά μισόλογα και παλινδρομήσεις και παραδίδεται τμηματικά με εργοτάξια αδιανόητα ακατάστατα και χωρίς σεβασμό στη λειτουργία της πόλης και στις ανάγκες του διαβάτη. Η ιεράρχηση των παρεμβάσεων στο κέντρο της Αθήνας, με εμμονική προτεραιότητα στην Πανεπιστημίου (εδώ και δεκαετίες), μοιάζει στρεβλή. Κανείς δεν κατάλαβε γιατί η κεντρικότερη λεωφόρος της Αθήνας είναι σε κακό χάλι εδώ

και τρία χρόνια. Και το κυριότερο είναι ότι κανείς δεν έδωσε μια πειστική απάντηση. Το ζήτημα στην Πανεπιστημίου είναι ότι αγνοήθηκε η ανάγκη για διαρκή ενημέρωση της κοινής γνώμης, σε βαθμό που αναρωτιέται κανείς ποια ακριβώς είναι η θεωρητική υποστήριξη του έργου. Για ποιον λόγο περηφανεύεται ο δήμος επί τρία χρόνια, όταν το σύνολο σχεδόν της κοινής γνώμης δυσανασχετεί. Οι απαράδεκτες ζαρντινιέρες που υπάρχουν ακόμη, η πληθώρα των οπτικών οχλήσεων και παραμάγαζων (στα Προπύλαια και στην Κοραή), οι στάσεις λεωφορείων γύρω από την Ακαδημία, τα περίπτερα-λαϊκές αγορές, που κανείς έως τώρα στον δήμο δεν έχει καταφέρει να τα φέρει σε ένα δρόμο νομιμότητας και ευπρέπειας, μας υπενθυμίζουν την ελληνική πραγματικότητα. Και αυτό το σκηνικό μεγαθύνεται ως ένα πλαίσιο ανορθογραφίας όσο τα έργα στην Πανεπιστημίου εμφανίζουν αδιανόητη καθυστέρηση και παραδίδονται τμηματικά με τόσο προβλέψιμο αποτέλεσμα που μετά βίας, έως τώρα, περνάει τον μέσο όρο. Εκείνο που στενοχωρεί επιπλέον είναι η έλλειψη αξιοπιστίας που εξαρχής συνόδευε την ανάπτυξη της Πανεπιστημίου. Για ατέλειωτους μήνες συμβιώσαμε με νεκρά εργοτάξια-σκουπιδότοπους και αυτό δεν ξεχνιέται ούτε συγχωρείται. Μένει να δούμε το αποτέλεσμα που κανονικά θα πρέπει να είναι κατά πολύ πάνω από τις προσδοκίες ώστε να υπάρξει κάποια εξισορρόπηση. Ολοι περιμένουμε να δούμε την απελευθέρωση της Πανεπιστημίου. Ας γίνει μάθημα το πάθημα πρώτα απ' όλα για τον δήμο, που μόνος του μπλέχτηκε σε μια αχρείασθη αυτοϋπονόμευση. Και ας μάθουμε όλοι να ορίζουμε και να τηρούμε χρονοδιαγράμματα. Τα πλατάνια είναι τα μόνα που δεν φταίνε. Στην Αθήνα ευδοκιμούν.

Πηγές

- <https://www.athensvoice.gr/life/life-in-athens/657752/gkalop-megalos-peripatos-tis-athinas-eiste-yper-i-kata/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pTJ9Z8SGIFM> [Ρεπορτάζ του Γιάννη Παναγιωτόπουλου για το ATTICA TV, 27/4/2023]
- <https://www.youtube.com/watch?v=HbfMILtUTCE> [Ρεπορτάζ της Μαίρης Γύγου για το OPEN TV, 25/9/2020]
- <https://www.cnn.gr/ellada/story/223491/megalos-peripatos-ti-lene-sto-cnn-greece-polites-kai-epaggelmaties-gia-tin-talaiporia-sto-kentro> [CNN Greece, 16/6/2020]
- <https://www.aftodioikisi.gr/ota/dimoi/megalos-peripatos-dimosia-diavoyleysi-dimoy-me-ekprosopous-tis-agoras/> [24/7/2020]
- <https://www.kathimerini.gr/society/562504717/ateleiotos-o-megalos-peripatos/>
- <https://ypodomes.com/megalos-peripatos-32-erotiseis-kai-apantiseis-gia-to-schedio-poy-allazei-tin-athina/>
- <https://www.newsbreak.gr/politiki/341226/skorpaiei-alla-43000000-eyro-loydovikos-athinon/>
- <https://www.aftodioikisi.gr/ota/dimoi/megalos-peripatos-tis-athinas-me-zarntinieres-ton-4-000-eyro-kai-pagkakia-apo-5-700-eyro/>
- <https://www.aftoleksi.gr/2020/07/28/megalos-peripatos-stochoi-epiptoseis-to-dikaioma-stin-athina/>
- <https://tvxs.gr/news/ellada/megalos-peripatos-xroniko-mias-prodiagegrammenis-apotyxiastis/>
- <https://www.ethnos.gr/greece/article/105004/megalosperipatoshsathhnastelhmaioyxekinoyntaergaanaplashstoydhmoy>
- <https://www.newmoney.gr/roh/palmos-oikonomias/business-stories/megalos-peripatos-akinita-pos-tha-epireasi-tis-axies-tous-ke-pou/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

The case of the University Police, the purpose of the proposal and the safety of the students and four months of police education, asking if it is essential. The University police would be active at four universities in the most significant cities: three universities in Athens (Athens University of Economics and Business, National Technical University of Athens, and National and Kapodistrian University of Athens) and one in Thessaloniki (Aristotle University of Thessaloniki). The idea is integration with the body of the Special Guards that would be around the previously named Universities and would intervene whenever necessary. Regarding the educational plan, it would gather around 400 people, primarily men, to teach them about criminal procedure, constitutional law, criminology, social, moral & physical education, self-defence, handling of weapons and analysis of real and virtual scenarios. The goal is the development of intellectual, mental and physical ability.

Μεθοδολογία και εργαλεία

Κατόπιν χρήσης της μεθόδου brainstorming για τα επιμέρους ερωτήματα τα οποία θα θέλαμε να απαντήσουμε, κάθε μέλος της ομάδας ανέλαβε την διερεύνηση 2-3 ερωτημάτων ανάλογα με το ενδιαφέρον του. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε για την έρευνα ήταν κυρίως το διαδίκτυο και η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης instagram.

Περιγραφή των δραστηριοτήτων παρακολούθησης

Η παρακολούθηση που κάναμε περιορίστηκε στην διαδικτυακή έρευνα, καθώς η χρονική συγκυρία δεν ήταν πρόσφορη για αμεσότερη προσέγγιση. Αρχίσαμε την έρευνα τον μήνα Αύγουστο, όπου τα πανεπιστήμια είναι κλειστά και την επικαιρότητα μονοπωλούσαν άλλα θέματα. Επίσης, το δημόσιο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα έχει υποχωρήσει λόγω και μίας αβεβαιότητας και αντιφατικών δηλώσεων των αρμοδίων για το μέλλον του συγκεκριμένου θεσμού.

Εκτός από τη διαδικτυακή έρευνα, κάναμε μια δημοσκόπηση (poll) στο instagram, με σκοπό να διερευνήσουμε στάσεις και αντιλήψεις για την πανεπιστημιακή αστυνομία.

Περιγραφή αποδεικτικών στοιχείων

Γενικά:

- Οι Ομάδες Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων καταργούνται, ενσωματώνονται στο δώμα Ειδικών Φρουρών και πλέον στελεχώνουν τα αστυνομικά τμήματα και εντάσσονται στις περιπολίες με σκοπό την πάταξη της εγκληματικότητας. Θα παρεμβαίνουν όποτε είναι αναγκαίο, δηλαδή, σύμφωνα με την υπουργό Παιδείας Κεραμέως, για αξιόποινες πράξεις και παραβατικές συμπεριφορές. Θα συνεργάζονται με ιδιωτικές εταιρείες ενώ η εκπόνηση συγκεκριμένου σχεδίου φύλαξης είναι ευθύνη της Πρυτανείας.
- Η πανεπιστημιακή αστυνομία κρίνεται νόμιμη σύμφωνα με το Συμβούλιο της Επικρατείας, που κρίνει ότι δεν παραβιάζει την πλήρη αυτοδιοίκηση και την ακαδημαϊκή ελευθερία.

Οι προβλεπόμενες κυβερνητικές δαπάνες για τη λειτουργία της είναι 20 εκ./ έτος.

- Αφορά μόνο τα ΑΕΙ ΑΠΘ, ΕΜΠ, ΕΚΠΑ, ΟΠΑ

Εκπαίδευση:

- 400 άτομα (303 άνδρες & 97 γυναίκες) εκπαιδεύτηκαν για 4 μήνες στο τμήμα Δοκίμων Αστυφυλάκων Κομοτηνής. Ανάμεσα στα μαθήματα που διδάχθηκαν είναι η ποινική δικονομία, το συνταγματικό δίκαιο, η εγκληματολογία, η κοινωνική, ηθική και φυσική αγωγή, η αυτοάμυνα, ο χειρισμός όπλων, η ανάλυση πραγματικών και εικονικών σεναρίων, καθώς και ένα σεμινάριο από την Άμεση Δράση. Σκοπός της εκπαίδευσης ήταν η ανάπτυξη των πνευματικών, ψυχικών και σωματικών τους ικανοτήτων. Προϋπόθεση για την επιτυχή αποφοίτησή τους ήταν ο βαθμός 10 στο σύνολο των μαθημάτων.
- Εξοπλισμός

Προβλέπεται τα μέλη της πανεπιστημιακής αστυνομίας να φέρουν ενιαία στολή, αστυνομική ράβδο, χειροπέδες, ασύρματο, αλεξίσφαιρο γιλέκο, αστυνομική σφουρίχτρα, φακός και να υπάρχουν τουρνικέ (περιστρεφόμενοι μηχανισμοί ελεγχόμενης εισόδου). Δεν φέρουν όπλο.

Στάσεις Ακαδημαϊκών

Δημιουργήθηκε η καμπάνια "Όχι Αστυνομία στα Πανεπιστήμια", η οποία συγκέντρωσε 1080 υπογραφές από ακαδημαϊκούς σε όλα τα πανεπιστήμια της χώρας, ενώ 59 ακαδημαϊκοί φορείς έχουν εκδώσει ανακοινώσεις διαφωνίας, μεταξύ άλλων η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ, η Σύγκλητος του Παντείου Πανεπιστημίου, η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Στάσεις ΕΛΑΣ

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Αστυνομικών Υπαλλήλων (ΠΟΑΣΥ) εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία τοποθετείται κατά του σχεδίου της κυβέρνησης για την ίδρυση σώματος Πανεπιστημιακής Αστυνομίας, υπαγόμενου άμεσα στην ΕΛΑΣ. Συγκεκριμένα (απόσπασμα) "...Οι ΟΠΠΙ δεν πρέπει να σχετίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο με τα ισχύοντα για τη λειτουργία της Ελληνικής Αστυνομίας, πολύ περισσότερο δε, η νέα αυτή Υπηρεσία, δεν πρέπει να υπάγεται σε αυτήν ούτε να στελεχώνεται από αστυνομικούς. Πρέπει εξ ολοκλήρου να χρηματοδοτείται, να καθοδηγείται και να ελέγχεται από τους πανεπιστημιακούς φορείς και τις πρυτανικές αρχές, οι οποίες πρέπει να έχουν την ευθύνη για τη δράση της, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα από το αυτοδιοίκητο..." Άλλες διαφωνίες της ΠΟΑΣΥ σχετίζονται με τον τεμαχισμό των αστυνομικών λειτουργιών, τη διάσπαση του αστυνομικού σώματος και την ανησυχία για αύξηση των εντάσεων με θύματα τους αστυνομικούς.

Στάσεις γενικού πληθυσμού

Κατά την δημοσκόπηση Marc, το 62% των ερωτηθέντων τάχθηκαν ΥΠΕΡ και το 37% ΚΑΤΑ, ενώ κατά τη δημοσκόπηση Politic Interview το 52% τάχθηκε ΥΠΕΡ και το 48%, ΚΑΤΑ της πανεπιστημιακής αστυνομίας. Αξιοσημείωτος είναι ο ρόλος της ηλικίας και της πολιτικής τοποθέτησης στην στήριξη ή όχι της πανεπιστημιακής αστυνομίας: φαίνεται όσοι είναι

μεγαλύτεροι στην ηλικία καθώς και όσοι τοποθετούνται πολιτικά προς τα δεξιά, τείνουν να υποστηρίζουν περισσότερο τον θεσμό.

Παρατηρήσεις- Observations

Η δική μας ψηφοφορία με το poll που φτιάξαμε στο instagram, στο οποίο απάντησαν 70 άτομα, περιλάμβανε τις εξής ερωτήσεις:

- “Θεωρείς απαραίτητες τις ΟΠΠΙ;”, στην οποία το 27,7% των συμμετεχόντων απάντησε ναι και το 73,3% όχι,
- “Θεωρείς ότι η πανεπιστημιακή αστυνομία θα συμβάλει α) στην καλή λειτουργία των πανεπιστημίων ή β) θα δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα;”, στην οποία το 26% απάντησε το α) και το 74% το β),
- “Γνωρίζεις τι είδους εκπαίδευση έλαβαν τα μέλη της ΟΠΠΙ και τι είδους εξοπλισμό προβλέπεται να φέρουν;”, στην οποία το 31,4% απάντησε ναι και το 68,6% όχι,
- “Νιώθεις/θα ένιωθες περισσότερο ασφαλής στη σχολή σου υπό την παρουσία της πανεπιστημιακής αστυνομίας;”, στην οποία το 18,6% απάντησε ναι και το 81,4% όχι,
- “Για τη λειτουργία της παν. αστυνομίας είχε προβλεφθεί η διάθεση 20 εκ./έτος. Αυτό το ποσό το βρίσκεις α) λογικό ή β) υπερβολικό”, στην οποία το 17,6% απάντησε το α) και το 82,4% το β).

ΠΗΓΕΣ

<https://www.iefimerida.gr/politiki/kerameos-pote-tha-parembainei-i-astynomia-panepistimion-ti-eipe-gia-elahisti-basi>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/341682_panepistimiaki-astynomia-diafonoy-n-kai-oi-astynomikoi

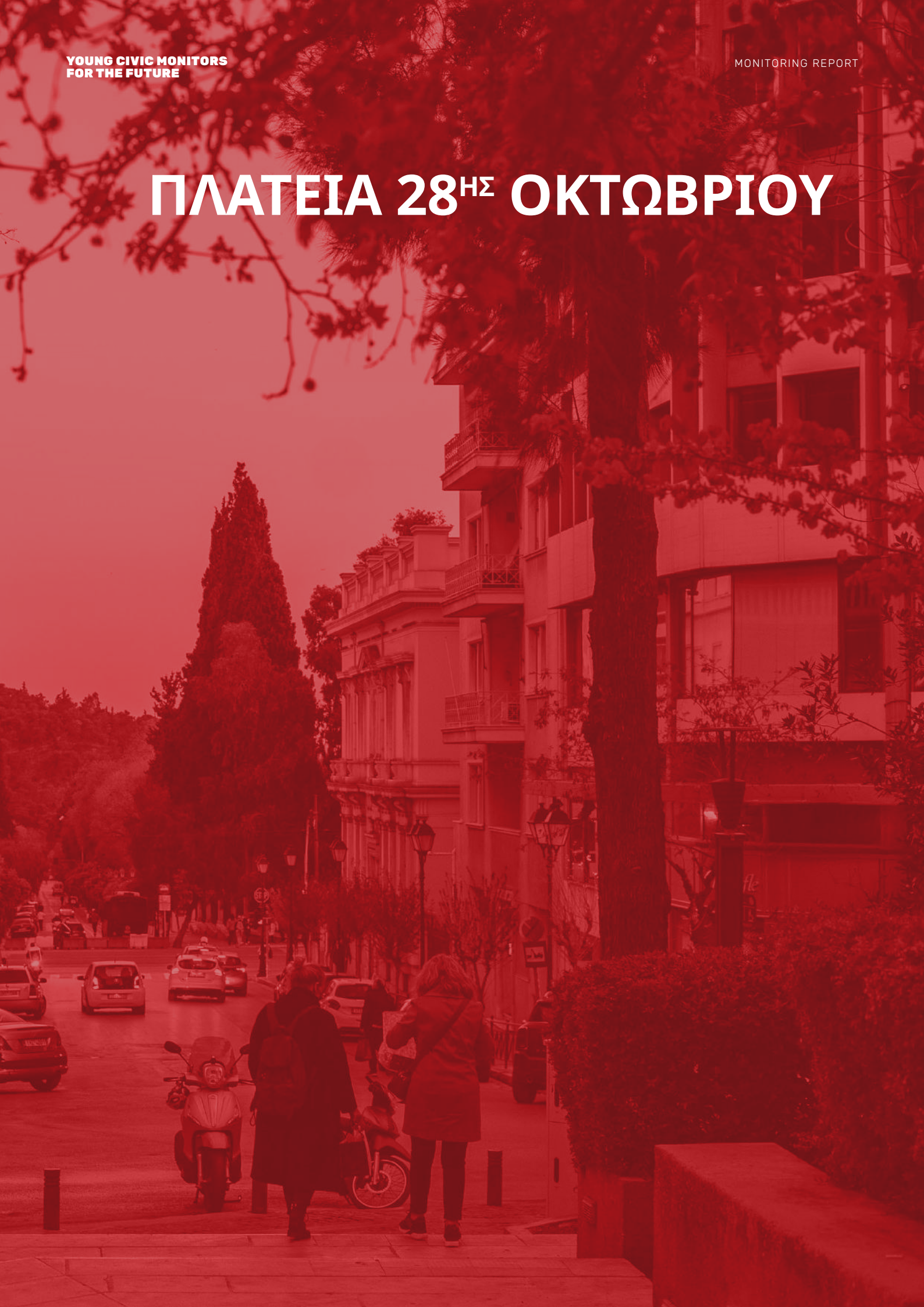
<https://www.athensmagazine.gr/article/news/ellada/546807-panepisthmiakh-astynomia-ksekina-h-ekpaideysh-ndash-poso-tha-diarkesei-kai-pote-tha-mpei-sta-idrymata>

<https://www.esos.gr/arthra/79813/panepistimiaki-astynomia-stoli-oplismos-atomika-efodia>

https://www.avgi.gr/koinonia/416493_maziko-ohi-apo-akadimaiki-koinotita-kai-foreis-hiliades-ypografes

<https://bit.ly/460piY1>

ΠΛΑΤΕΙΑ 28^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

The report outlines the historical context of the 28th October square and the municipality's plan to construct a school complex in the area. It highlights the square's significance as a green and biodiverse space, emphasizing its role as a recreational haven for the community. The report further details civic monitoring activities undertaken by concerned citizens, including online petitions, participation in municipal meetings, peaceful protests, legal actions, and community engagement efforts. These actions collectively aim to preserve the square and raise awareness of its importance, as the proposed construction threatens to alter its character and ecological value.

Μεθοδολογία και εργαλεία

Υλοποιήθηκε μία έρευνα για την ιστορική αναδρομή της πλατείας και τις πιθανές εναλλακτικές επιλογές και έρευνα για τις ενέργειες των πολιτών και παρακολούθηση μέσα από συμμετοχή στις δράσεις των πολιτών.

Περιγραφή των δραστηριοτήτων παρακολούθησης

Οι διάφορες δραστηριότητες παρακολούθησης που υλοποιήθηκαν αποκάλυψαν τις δράσεις των πολιτών για την προστασία της πλατείας 28ης Οκτωβρίου που αντιτίθενται στην κατασκευή σχολικού συγκροτήματος. Έτσι καταγράψαμε τις δραστηριότητες που περιελάμβαναν τη δημιουργία διαδικτυακής αναφοράς με περισσότερες από 2200 υπογραφές, ενεργή συμμετοχή σε συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου για την παρουσίαση επιχειρημάτων και ερευνών, οργάνωση ειρηνικών διαδηλώσεων για την αποτροπή εξόρυξης εδάφους, νομικές ενέργειες που οδηγούν σε συλλήψεις πολιτών, προσπάθειες συμμετοχής της κοινότητας για ευαισθητοποίηση και επιστολή εκστρατεία που απευθύνεται στις αρχές, συμπεριλαμβανομένου του πρωθυπουργού και των αρμόδιων υπουργών. Αυτές οι πολύπλευρες προσπάθειες έδειξαν μια ισχυρή δέσμευση για τη διατήρηση της πλατείας και μια προληπτική προσέγγιση για την παρακολούθηση και την υπεράσπιση των πολιτών.

Περιγραφή αποδεικτικών στοιχείων

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η πλατεία 28ης Οκτωβρίου βρίσκεται επί των οδών Αργυροκάστρου και Παναγιώτου της Κοινότητας Παπάγου. Είναι ένα πάρκο στο οποίο υπάρχουν δεκάδες δέντρα, 40 έως 50 ετών, ύψους 20 μέτρων τουλάχιστον, αστική επίπλωση, όπως παγκάκια και παιδική χαρά. Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα ειδυλλιακό μέρος, ένα καταφύγιο αναψυχής για κάθε έναν από εμάς. Ας σημειωθεί ακόμη, πως η πλατεία αποτελεί εστία βιοποικιλότητας, δίνοντας τον δικό της αγώνα για την ομαλή λειτουργία του οικοσυστήματος. Πριν 53 χρόνια, δηλαδή, το 1969 η πλατεία χαρακτηρίστηκε με Βασιλικό Διάταγμα ως χώρος δημοτικών σχολείων για ανέγερση κτηρίου. Το 1971 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του Δημοτικού Σχολείου σε απόσταση 300 m από την επίμαχη πλατεία το οποίο κάλυπτε τις τότε ανάγκες της Κοινότητας Παπάγου, το οποίο στη συνέχεια επεκτάθηκε στη

σημερινή του μορφή στο μετέπειτα Δήμο Παπάγου. Η χωροθέτηση του τοποθετείται στις παρυφές του προαστίου και όχι εντός του υπάρχοντος οικιστικού ιστού. Το ίδιο σκεπτικό ακολουθήθηκε και από τις επόμενες Κοινοτικές – Δημοτικές Αρχές για την κατασκευή δεύτερου συγκροτήματος δημοτικού – νηπιαγωγείου όπως και για την κατασκευή του Γυμνασίου – Λυκείου του προαστίου.

Πριν 48 χρόνια, δηλαδή, το 1974 η τότε Δημοτική Αρχή παρέδωσε στους δημότες την «Πλατεία 28ης Οκτωβρίου».

Πριν 27 χρόνια, δηλαδή, το 1996 το Δημοτικό Συμβούλιο Παπάγου εξέφρασε με απόφαση του (116/95, την 6-6-1996), την αντίρρηση του για την ανέγερση σχολικού συγκροτήματος καθώς θεωρούσε πως η πλατεία είναι ένας χώρος ο οποίος έχει θετικό αντίκτυπο στους συμπολίτες του. Τότε, λοιπόν, έγιναν τα εγκαίνια της πλατείας καθώς, επίσης, τοποθετήθηκαν παγκάκια, σιντριβάνι, γλυπτό και μια μικρή παιδική χαρά.

Σήμερα, λοιπόν, η Δημοτική Αρχή του Κου. Αποστολόπουλου, οποία γνωρίζει τις ρητές αποφάσεις των προηγούμενων Δημάρχων και των αντίστοιχων Δημοτικών Συμβούλων, αποφασίζει να κατασκευάσει σχολικό συγκρότημα, 4ο εξαθέσιο Δημοτικό Σχολείο Παπάγου και το 4ο διθέσιο Νηπιαγωγείο Παπάγου, κάνοντας χρήση του βασιλικού διατάγματος με αποτέλεσμα την καταστροφή της μεγαλύτερης καταπράσινης πλατείας της Κοινότητας Παπάγου. Επιπρόσθετα, σε απόσταση 300 μέτρων από την πλατεία υπάρχει το 2ο & 3ο Δημοτικό Σχολείο Παπάγου (αναφορά σε προηγούμενη παράγραφο).

Εναλλακτικές λύσεις

Νηπιαγωγεία

Την απομάκρυνση των Νηπιαγωγείων από το χώρο του 2^{ου} & 3^{ου} Δημοτικού Παπάγου. Η μεταφορά των Νηπιαγωγείων μπορεί να γίνει σε μονοκατοικίες ιδιοκτησίας του Δήμου. Ήδη έχουν περιέλθει σε γνώση μας κληροδοτήματα που ο Δήμος δεν έχει εκμεταλλευτεί.

- Μονοκατοικία επί της οδού Εθνικής Αμύνης και Λαχανά, κληροδοτήμα από την Πανωραία Γκανασούλη.
- Μονοκατοικία επί της οδού Τεπελενίου 25, κληροδοτήμα από τον Δημήτριο Φακίρη.
- Υπάρχει ήδη και η μονοκατοικία της οδού Αναστάσεως 92 (Ο.Τ. 154) που είναι ιδιοκτησία του Δήμου στην οποία το Πολεοδομικό Σχέδιο προβλέπει την ίδρυση Δημοτικού Νηπιαγωγείου Παπάγου.
- Αγορά μονοκατοικιών από το Δήμο αν απαιτηθεί. Αυτή τη στιγμή στο προάστιό μας υπάρχουν πολλές μονοκατοικίες προς πώληση. Η αναζήτηση χρηματοδότησης από το Δήμο που πρόκειται να γίνει για την κατασκευή του 4ου Δημοτικού και 4ου Νηπιαγωγείου στο χώρο της πλατείας μπορεί να γίνει για την αγορά στέγης για τα Νηπιαγωγεία.
- Ο Δήμος έχει στην ιδιοκτησία του στο Οικοδομικό Τετράγωνο 217, στη γωνία των οδών Πίνδου και Αργυροκάστρου, δύο απόλυτα καθορισμένα τεμάχια συνολικής έκτασης 1717 τετραγωνικών μέτρων: α) ένα τεμάχιο έκτασης 1257 τετραγωνικών μέτρων και β) άλλο ένα τεμάχιο στο ίδιο οικόπεδο, έκτασης 460 τετραγωνικών μέτρων. Οι εκτάσεις αυτές είναι υπεραρκετές για να κτιστούν όσες αίθουσες Νηπιαγωγείων απαιτούνται. Διευκρινίζουμε ότι μιλάμε για ισόγειες κατασκευές όπως προβλέπει ο νόμος (ΦΕΚ 1149/25-8-2006).

Δημοτικά

- Στο χώρο του 2ου και 3ου Δημοτικού που σήμερα στεγάζονται τα Νηπιαγωγεία να αναγερθούν σύγχρονα κτίρια με ισόγειο και δύο ορόφους, με υπόγειες τουαλέτες, στα οποία θα στεγαστούν παιδιά του Δημοτικού.
- Υλοποίηση της ήδη υπάρχουσας μελέτης για προσθήκη επιπλέον αιθουσών στο χώρο του 2ου και 3ου Δημοτικού Σχολείου Παπάγου.
- Απαλλοτρίωση των τεμαχίων που ανήκουν στον ΑΟΟΑ συνολικού εμβαδού 2.551 τ.μ. καθώς και της αμφισβητούμενης έκτασης συνολικού εμβαδού 1356,15 τ.μ. στο Ο.Τ. 217 στη διασταύρωση των οδών Πίνδου και Αργυροκάστρου. Σε αυτήν την περίπτωση, έχοντας πια στην ιδιοκτησία του ο Δήμος όλο το Ο.Τ. 217 μπορεί να κατασκευάσει εκεί το 4ο Δημοτικό και το 4ο Νηπιαγωγείο Παπάγου.
- Αγορά των χέρσων εκτάσεων που βρίσκονται μπροστά από το Δημοτικό κινηματογράφο ΑΡΤΕΜΙΣ και το Δημοτικό Γυμναστήριο Κωνσταντίνος Καραμανλής και σήμερα χρησιμοποιούνται ως ελεύθερο πάρκινγκ. Η έκταση αυτή ανήκει στον ΑΟΟΑ, προβλέπεται να ενταχθεί στο σχέδιο και θεωρείται δασική (αν και σε έρευνα που κάναμε στους αναρτημένους το 2022 δασικούς χάρτες (gis.ktimanet/gis/forestsuspension) δεν προκύπτει κάτι τέτοιο. Η έκταση αυτή μπορεί να δοθεί ως ισοδύναμο και να θεωρηθεί δασική η πλατεία 28 ης Οκτωβρίου και η συγκεκριμένη έκταση οικόπεδο.
- Το στρατόπεδο Φακίνου: Αφορά μακροχρόνια λύση η οποία όμως πρέπει να αξιολογηθεί.

Παρατηρήσεις

Οι Δημότες προσπάθησαν να ανατρέψουν αυτήν την απόφαση με σκοπό να διατηρήσουν την πλατεία, η οποία είναι σημαντική για κάθε δημότη, όπως, επίσης, να προστατέψουν την Κοινότητα Παπάγου από κινήσεις που δεν αρμόζουν στο καταπράσινο προάστιο της Αττικής. Αρχικά, δημιουργήθηκε η ιστοσελίδα «Αρχική - Σώζουμε την Πλατεία 28ης Οκτωβρίου (save-green-paragos.gr)», όπου ο κάθε ευσυνείδητος πολίτης θα μπορούσε να ενημερωθεί επί του θέματος και να υπογράψει υπέρ της διατήρησης της πλατείας. Έχουν μαζευτεί 2204 υπογραφές. Όπως είναι κατανοητό, οι πολίτες προσπαθούν να αποτρέψουν την καταστροφή του πρασίνου και να ακουστεί η φωνή-δύναμη τους. Στην συνέχεια συμπολίτες μας συμμετείχαν στο Δημοτικό Συμβούλιο Παπάγου – Χολαργού την Τρίτη 4 Απριλίου 2023. Στην συγκεκριμένη συνάντηση αναφέρθηκαν επιχειρήματα, έρευνες και διάφορα άλλα μέσα, ώστε ο Δήμαρχος να σκεφτεί ξανά την απόφαση αυτή. Να σημειωθεί πως η σημερινή Δημοτική Αρχή δεν προσπάθησε να έρθει ποτέ σε επαφή με τους δημότες ώστε να συζητήσουν εναλλακτικές λύσεις και προτάσεις σε συνθήκες γόνιμου διαλόγου. Έπειτα, την τελευταία ημέρα του Ιουνίου έσπευσαν ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις, όπως ΜΑΤ, 2 βαν με αστυνομικούς στην Πλατεία 28ης Οκτωβρίου με στόχο να διασπάσουν τους πολίτες που είχαν μαζευτεί γύρω από το μηχανήμα σκοπός του οποίου ήταν η πυρηνοληψία εδάφους, αποσκοπώντας στην περαιτέρω ανάλυση και μελέτη. Οι φιλήσυχοι δημότες πάλεψαν με όλους τους δυνατούς φιλειρηνικούς τρόπους για να διασωθεί το πράσινο στον Δήμο μας. Βρέθηκαν αντιμέτωποι με την αστυνομική βία και την ταπείνωση της προσωπικότητάς τους. Οι έξι από αυτούς συνελήφθησαν στα αστυνομικά τμήματα, έπειτα από εισαγγελική εντολή. Ο Δήμαρχος Παπάγου – Χολαργού ζήτησε να συλληφθούν οι ίδιοι οι δημότες του, οι οποίοι τόλμησαν να εκφέρουν μια διαφορετική άποψη για το κοινό καλό του Δήμου. Κάποιοι από αυτούς συνελήφθησαν στις 30 Ιουνίου, υπερασπιζόμενοι την πλατεία 28ης Οκτωβρίου, το πράσινο, τον Παπάγο – Χολαργό. Ύστερα, στην 15η Τακτική Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Παπάγου – Χολαργού συζητήθηκαν ξανά οι εναλλακτικές λύσεις για την ανέγερση του 4ου εξαθέσιου Δημοτικού Σχολείου Παπάγου και το 4ο διθέσιου Νηπιαγωγείου Παπάγου. Οι δημότες, όμως δεν σταμάτησαν να ενεργούν και να προσπαθούν. Την 01.10.23 υπό την αιγίδα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση επί της πλατείας από τους κατοίκους με διττό σκοπό α) τη συγκέντρωση ειδών α' ανάγκης για τους πλημμοροπαθής της Θεσσαλίας και β) τη γνωριμία με την πλατεία των πιο απομακρυσμένων συμπολιτών μας οι οποίοι επιθυμούν τη διάσωσή της και δε γνώριζαν έως τότε τη σημασία της για το σημερινό οικιστικό ιστό. Τέλος, έστειλαν επιστολές στον Πρωθυπουργό, στους αρμόδιους Υπουργούς, στις επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγές

Επιστολή καταπέλτης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την καταστροφή της μεγαλύτερης πράσινης πλατείας 'ΤΟ ΕΛΑΦΑΚΙ' στον Δήμο Παπάγου-Χολαργού. (roliteiaparxol.gr)

«Η σύλληψη των Δημοτών μας...δικαίως;» της Μαρίνας Τσιμιδάκη. (roliteiaparxol.gr)
Τσιμιδάκη Μαρίνα: «Ανάγκη διατήρησης της πλατείας 28ης Οκτωβρίου» (roliteiaparxol.gr)

Αποκλειστικά Βίντεο από τις συλλήψεις πολιτών στην πλατεία 28ης Οκτωβρίου! (roliteiaparxol.gr)

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ (roliteiaparxol.gr)

Φωτογραφικά μέσα

PHOTO CREDITS:
Brooke Cagle
Chang Duong
Kinga Howard
Desola Lanre Ologun
Andrea Leopardi
Nicolas Lobos
Nick Night
Annie Spratt
Unsplash.it